

PIEKSÄMÄEN NUORISOTOIMEN YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

Sisällysluettelo

ALKUSANAT	3
NUORTEN TYÖPAJA	3
2.1 Psyykkinen ja sosiaalinen esteettömyys	3
2.2 Saavutettavuus	3
2.3 Yhdenvertaisuutta edistävät tavoitteet ja toimenpiteet	4
OHJAAMO PIEKSÄMÄKI	4
3.1 Psyykkinen ja sosiaalinen esteettömyys	4
3.2 Saavutettavuus	4
3.3 Yhdenvertaisuutta edistävät tavoitteet ja toimenpiteet	5
NUORISOTYÖ JA ERITYISNUORISOTYÖ	5
4.1 Psyykkinen ja sosiaalinen esteettömyys	6
4.2 Saavutettavuus	6
4.3 Yhdenvertaisuutta edistävät tavoitteet ja toimenpiteet	7
PIEKSÄMÄEN NUORISOVALTUUSTO	7
YHDENVERTAISUUDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA	7
LÄHTEET	8

Tammikuu 2021

1. ALKUSANAT

Pieksämäen nuorisotyöllä ja sen eri toiminnoilla on velvollisuus edistää lasten ja nuorten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Velvollisuus perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön kuten kuntien nuorisotyötä ohjaavaan nuorisolakiin, yhdenvertaisuuslakiin ja kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin. Jokaisessa kunnassa tulee tehdä erillinen suunnitelma siitä, miten yhdenvertaisuutta edistetään niin kunnan omassa toiminnassa kuin henkilöstöpolitiikassakin. Suunnitelman on hyvä olla mahdollisimman konkreettinen, jotta yhdenvertaisuutta voidaan aidosti edistää. Tästä syystä on hyvä, että kullekin kunnan toimialalle tehdään omat niiden toimintaa ja palveluja koskevat yhdenvertaisuussuunnitelmat. Tämä on Pieksämäen nuorisotoimen hallinnonalaa koskeva yhdenvertaisuussuunnitelma.

2. NUORTEN TYÖPAJA

Nuorisotoimen nuorten työpajatoiminta on tarkoitettu 16-29 vuotiaille nuorille ja nuorten työpajalla huomioidaan kaikki nuoret yksilöinä ja omina persooninaan. Nuoret ovat tasa-arvoisia ja yhdenvertaisia nuorten työpajan palveluissa.

2.1 Psykkinen ja sosiaalinen esteettömyys

Perustoiminta on kaikille saman tyyppistä ja kaikissa nuorten työpajan toiminnoissa otetaan huomioon yksilöt etnisestä tai kansallisesta alkuperästä, uskonnosta tai vakaumuksesta huolimatta. Myöskään seksuaalinen suuntautuminen tai sukupuoli-identiteetti ei ole erityiskysymys vaan kaikki pääsevät tasapuolisesti mukaan toimintaan.

Erilaisia tehtäviä ja vastuita nuorelle suunniteltaessa, otetaan yksilön henkilökohtainen toimintakyky aina huomioon. Jos nuorella on esimerkiksi erittäin vaikea toimintakyvyn alenema tai kielelliset vaikeudet, on työntekijöiden osaaminen haasteena. Vaikeiden toimintakyvyn, ymmärryksen tai kielellisen aleneman vuoksi paljon yksilöllistä ohjausta tarvitsevien asiakkaiden kohdalla työntekijä resurssi voi myös olla riittämätön. Yhdenvertaisuus toteutuisi paremmin, jos olisi lisää resursseja ja koulutusta.

Yhdenvertaisuuden toteutumista voi estää se, että ryhmissä voi tulla yllätyksenä epäasiallista kielenkäyttöä. On keskusteltava sekä käytävä työpajasäännöt läpi nuorten kanssa, jotta yhdenvertaisuus toteutuu asianmukaisesti. Työpajasäännöt voidaan laatia myös kirjallisena ja liittää asiakkaan kanssa tehtävään valmennussuunnitelmaan, joihin asiakas sitoutuu allekirjoituksellaan.

2.2 Saavutettavuus

Nuorten sosioekonominen asema ei vaikuta yhdenvertaisuuteen, sillä nuorten työpajan toiminnot eivät maksa asiakkaalle mitään. Kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet päästä mukaan työpajan toimintaan.

Nuorten työpajan lomakkeiden sukupuolen tiedustelu voi estää tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista saavutettavuuden näkökulmasta. Sukupuolen kertominen tai kertomatta jättäminen ei kuitenkaan ole este toimintaan osallistumiselle.

Nuorten työpajan toiminta on ”seinätöntä” ja ammatillisten pajojen toimintaa suoritetaan yhteistyökumppaneiden toimipisteissä tai heidän osoittamissa kohteissa. Osassa ammatillisten pajojen toimintaympäristöissä on tehtäviä ja paikkoja, jotka eivät ole esteettömiä. Henkilöiden joilla on vaikea liikuntakyvyn alenema voi olla haasteellista osallistua toimintaan mielekkäästi noissa pisteissä.

2.3 Yhdenvertaisuutta edistävät tavoitteet ja toimenpiteet

Nuorten kanssa keskustellaan yhdenvertaisista ja syrjimättömistä pajasäännöistä.

Nuorten työpajan lomakkeiden tarkastelu sukupuolen näkökulmasta.

Työntekijöiden koulutus, erityisesti nuoren vaikean toimintakyvyn aleneman suhteen.

Henkilöstön resurssointi tarpeenmukaisesti.

Yksilöllinen suunnittelu valmennussuunnitelmaan asiakkaan kanssa toiminnasta johon osallistutaan.

3. OHJAAMO PIEKSÄMÄKI

Ohjaamo Pieksämäki tekee työtä nuorten ehdoilla ja verkoston palvelutarpeen mukaan. Ohjaamo Pieksämäen työtä ohjaava keskeisin arvo on se, että jokainen nuori on Ohjaamo Pieksämäkeen tullessaan oikeassa paikassa ja työskentely lähtee nuorten omista lähtökohdista ja tarpeista.

Ohjaamo Pieksämäellä on riittävästi välineitä puuttua kiusaamistilanteisiin tai vihapuheeseen. Tärkeää on, että pystytään tunnistamaan rasismia, seksuaaliseen ja sukupuoliseen moninaisuuteen, seksismiin, vammaisuuteen tai kulttuureihin kohdistuvaa syrjintää, mutta sitä ei hyväksytä omissa palveluissa.

3.1 Psyykinen ja sosiaalinen esteettömyys

Ohjaamo Pieksämäen kaikki palvelut ovat maksuttomia ja nuori on tervetullut omana itsenään ilman ajanvarausta tilanteessa kuin tilanteessa päivystysaikana.

Ilmapiiri Ohjaamo Pieksämäellä on turvallinen sekä syrjimätön ja kohtaamisen lähtökohtana on yksityisyyden kunnioittaminen ja nuoren itsemääräämisoikeus.

Voimavarojen ja sopivan ajan puitteissa Ohjaamo Pieksämäellä on mahdollisuus rukoiluun, hiljentymiseen tai lepäämiseen.

Tarjolla on sukupuoleettomia wc- ja pukeutumistiloja.

Ohjaamon mainostaminen on neutraalia ja kaikille sopivaa.

3.2 Saavutettavuus

Nuoret ovat tasa-arvoisia ja yhdenvertaisia Ohjaamon palveluissa sukupuoleen, ikään, etniseen tai kansalliseen alkuperään ja uskontoon tai vakaumukseen katsomatta. Ohjaamon asiakkaiden ikärajaksi on määritelty alle 30-vuotiaat.

Asiakkaan seksuaalisella suuntautumisella tai sukupuoli-identiteetillä ei ole väliä. Tarvittaessa nuori

ohjataan vertaistuen piiriin.

Nuoren sosioekonominen asema ei vaikuta yhdenvertaisuuteen, sillä kaikki Ohjaamo-toiminta on maksutonta.

Asiakkaan toimintakyky huomioidaan siten, että Ohjaamo palvelee laajasti kaikkia, ei vain esimerkiksi suoraan töihin meneviä. Ohjaamosta saa apua ja tukea monenlaisiin asioihin, työllistymisestä asumiseen ja kaikkeen siltä väliltä.

Tiedotuksessa on huomioitu selkeäkielisyys ja toiminnasta kerrotaan sekä sitä toteutetaan eri tiedotuskanavissa. Yhteistyötahot tiedottavat omissa tiedotuskanavissaan. Visuaaliset esitykset ja materiaalit ovat selkeitä, helppolukuisia ja saavutettavassa muodossa. Po1ntin digitaaliset palvelut ja toiminnot ovat apuvälineyhteensopivia. Lisäksi selvitetään Ohjaamot.fi-sivuston laajempaa hyödyntämistä.

3.3 Yhdenvertaisuutta edistävät tavoitteet ja toimenpiteet

Ohjaamon esteettömyydestä tiedotetaan selkeämmin.

Nuoria kannustetaan esittämään yksilöllisiä toiveita yhdenvertaisesti.

Visuaalista materiaalia Ohjaamosta tuotetaan nykyistä enemmän.

Tulkkipalveluissa olisi kehitettävää, ne puuttuvat. Selvitetään muista palveluista tulkkauksen mahdollisuus tarvittaessa. Viittomakielisiä asiakkaita ei pystytä palvelemaan.

Ohjaamon rakennetun ympäristön yhdenvertaisuus: Ohjaamo Pieksämäki ei ole esteetön. Tarpeen vaatiessa esteetön tapaamispaikka löytyy Nuorisotila Weturista. Mikäli tarvetta Ohjaamon esteettömyydelle ilmenee, tilannetta tarkastellaan uudelleen.

4. NUORISOTYÖ JA ERITYISNUORISOTYÖ

Nuorisotyössä, erityisnuorisotyössä sekä verkkonuorisotyössä syrjintä tunnistetaan ja siihen puututaan yhdenvertaisesti. Syrjintään puuttuvat kaikki työntekijät. Jokaisella on velvollisuus puuttua ja kasvattaa nuoria hyväksymään moninaisuutta. Kaikki nuorisotoimen työntekijät ovat vastuussa ilmapiirin turvallisuudesta ja syrjimättömyydestä. Omalla toiminnalla luodaan turvallinen ja syrjimätön ilmapiiri sekä puututaan kiusaamiseen ja syrjintään yhdenvertaisesti kaikissa nuorisotoimen toiminnoissa ja toimipisteissä. Tehdään näkyväksi nuorten yhdenvertaisuus tiedottamalla sekä käytännöntyössä eri toiminnoissa. Nuorisotoimen viralliset verkkotiedotussivut ovat osoitteessa www.po1nt.fi

4.1 Psykkinen ja sosiaalinen esteettömyys

Nuorisotyön ja erityisnuorisotyön eri toimintojen esteettömyydestä tiedotetaan ja informoidaan julkisesti. Nuoria kannustetaan esittämään toiveitaan nuorisotoimen palveluista erityisesti sosiaalisessa mediassa, asiakasraadeissa ja eri osallisuustoiminnoissa sekä nuoria kohdatessa eri toiminnoissa.

Työntekijöiden ammattitaito on tärkeää nuorten yhdenvertaisessa kohtaamisessa ja kuulemisessa. Ammattitaidosta pidetään huolta huomioimalla työntekijöiden koulutustausta lisäkoulutautumalla ja työyhteisön kehittämispäivillä. Työntekijät huomioivat sukupuolten moninaisuuden, eivät oleta asiakkaiden sukupuolta.

Nuorisotoimen toiminnot ovat pääsääntöisesti ilmaisia, mutta retket huvipuistoihin tms. voivat olla maksullisia toiminnosta riippuen.

4.2 Saavutettavuus

Nuorisotoimen toiminnot ovat avoimia kaikille alle 29-vuotiaille.

Nuorisotoimen nuorisotilat Weturi ja Virnu ovat esteettömät ja portaattomat. Nuorisotiloilla on mahdollisuus käyttää erilaisia apuvälineitä ja nuorisotiloissa liikkuminen on turvallista pyörätuolia tai muita liikkumisen apuvälineitä käyttäville.

Nuorisotila Weturissa Veturitallien pysäköintipaikat ovat käytössä ja lähellä. Opasteet löytyvät Veturitorin info-tv:stä, ständeistä ovien ulkopuolelta sekä ovitarroista ja ulko-ovien yläpuolelta. Nuorten wc on sukupuoleton ja esteetön wc-tila löytyy Veturitorin yleisö-wc -tiloista, johon nuori voidaan tarvittaessa päästää. Nuorisotila Weturissa mahdollisuus hiljentymiseen, lepäämiseen tai

rukoiluun on haastavaa, mutta kiinteistössä sijaitsevaan kappeliin voidaan nuoria tarvittaessa ohjata.

Nuorisotila Virnun pysäköintipaikat ovat nuorisotilan välittömässä läheisyydessä. Nuorten wc on sukupuoleton ja esteetön wc-tila löytyy entisen kunnantalon yleisö-wc -tiloista, johon nuori voidaan tarvittaessa päästää. Nuorisotila Virnussa ei ole mahdollisuutta hiljentymiseen, lepäämiseen tai rukoiluun, mutta kiinteistössä sijaitsevaan kirjastoon voidaan nuoria tarvittaessa ohjata.

Tiedotuksessa on huomioitu selko- ja selkeäkielisyys. Toiminnasta tiedotetaan ja sitä toteutetaan eri kanavissa. Visuaaliset esitykset ja materiaalit ovat selkeitä, helppolukuisia ja saavutettavassa muodossa. Pieksämäen kaupungin viralliset tiedotuskanavat ja Po1ntin sivut ovat apuvälineyhteensopivia.

Vihapuheesta vapaat nuorisotilat ovat käytössä ja toiminnassa. Tiedotetaan asiasta nuorille.

4.3 Yhdenvertaisuutta edistävät tavoitteet ja toimenpiteet

Nuorisotoimen työntekijöiden kanssa käydään läpi vinkit ja ohjeet, miten kiusaamiseen sekä vihapuheeseen puututaan.

Tiedotetaan paremmin vihapuheesta vapaista nuorisotiloista ja nuorisotyöstä.

Työntekijät huomioivat sukupuolten moninaisuuden. Pohditaan turvallisemman tilan sääntöjä yhdessä nuorten kanssa.

Syrjinnän vaarassa olevien nuorten vaikutusmahdollisuuksia edistetään nuorisotoimen toiminnoissa.

Haja-asutusalueella asuvat nuoret huomioitava palveluja suunniteltaessa ja toteuttaessa. Erityisesti digitaalisia palveluita kehitetään alueellinen yhdenvertaisuus huomioiden.

5. PIEKSÄMÄEN NUORISOVALTUUSTO

Pieksämäen nuorisovaltuuston valinta tapahtuu aloituskokouksessa, kokoukseen ovat tervetulleita kaikki 13-20-vuotiaat nuoret, joita toiminta kiinnostaa. Nuorisovaltuustokausi on kaksivuotinen ja nuoret valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, sihteerin ja lautakuntien edustajat.

Kaikessa nuorisovaltuustotoiminnassa tulee ottaa huomioon yhdenvertaisuuden kannalta esteettömyys, eri ikäryhmät, puolueettomuus, uskonnollinen ja aatteellinen sitoutumattomuus, Nuorisovaltuuston sisäinen yhdenvertaisuus, turvallinen tila, häirinnästä vapaa alue,

kielivähemmistöt, sukupuolen moninaisuus, eri koulujen ja koulutustasojen edustavuus sekä hyvä ja huomioon ottava keskustelukulttuuri.

Nuorisovaltuustossa tulee olla häirintäyhdyshenkilö. Tehtävässä voi toimia valtuuston jäsen tai nuorisovaltuuston ohjaaja.

Yhdenvertaisuuden toteutuessa nuorisovaltuutetut ovat huomioon ottavia, kannustavia, kuuntelevia, reiluja, kivoja, monipuolisia, suvaitsevaisia, uskaltavat sanoa mielipiteensä eivätkä pelkää kokouksia.

6. YHDENVERTAISUUDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Suunnitelman toteutumista seurataan koko työyhteisössä niin Ohjaamossa, nuorten työpajalla kuin

nuorisotiloillakin ja verkkonuorisotyössä. Työntekijät seuraavat yhdenvertaisuuden toteutumista säännöllisesti. Kunkin tiimin jäsenet ovat vastuussa tiiminsä yhdenvertaisuuden seurannasta, kehittämisestä ja arvioinnista suunnitelman mukaisesti. Yhdenvertaisuuden seuranta toteutetaan kerran vuodessa, vuoden viimeisen työyhteisöpalaverin tai kehittämispäivän osana. Tarvittaessa seurantaa voidaan tehdä useammin. Seurantaan voidaan avuksi ottaa nuorille suunnattu nimetön kysely. Yhdenvertaisuuden kehittäminen ei ole koskaan valmista.

7. LÄHTEET

Jalonen, Riikka & Heinonen, Laura. Kaikki mukana? Yhdenvertaisuussuunnittelun opas nuorisotyöhön. Koordinaatti, 2019.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämisryhmä. Helsingin nuorisoasiainkeskuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma vuosille 2014 – 2017. Helsingin kaupunki, 2013.